

Reilu kauppa vähentää ilmastopäästöjä

Reilu kauppa rakentaa ilmastoystävällistä tuotantoa sekä mahdollistaa kuluttajille, yrityksille ja päättäjille kestävien valintojen tekemisen. Reilu kauppa on kehittyvissä maissa viljeltävien ja valmistettavien tuotteiden sertifiointijärjestelmä, jonka ytimessä ovat ihmisoikeudet ja ympäristön hyvinvointi.

Kasvava tietoisuus ruoantuotannon kielteisistä vaikutuksista ilmastonmuutokseen ja ympäristön hyvinvointiin on saanut monet meistä pohtimaan, mitä lautaselleen laittaa. Elintarvikkeiden ilmastopäästöt, vaarantunut globaali ruokaturva ja vastuullisuutta lupaavat sertifiointimerkit eivät kuitenkaan ole helppoja paloja purtavaksi – mistä tässä kaikessa on oikein kyse ja miten Reilu kauppa rakentaa ilmastoystävällistä ruoantuotantoa?

Köyhtyvä maaperä ja katoavat metsät ilmastonmuutoksen ajureina

Maailman ruoantuotannon on todettu kiihdyttävän ilmastonmuutosta sekä ympäristön happamoitumista ja rehevöitymistä. Ruoantuotanto kuluttaa runsaasti resursseja, kuten vesivaroja, ravinteita ja energiaa sekä tuottaa päästöjä.¹ Maataloustuotanto aiheuttaa jopa 11 prosenttia globaaleista ilmastopäästöistä².

Tiivistettynä, tilanne näyttää tältä:

Kestämätön viljely lisää ympäristöongelmia ja vauhdittaa ilmastonmuutosta. Se näivettää luonnon monimuotoisuutta, aiheuttaa vesistöjen likaantumista ja heikentää globaalina hiilinieluna toimivan maaperän koostumusta. Lisäksi metsiä raivataan uusien peltojen ja laidunmaan tieltä.

Metsäkadon arvioidaan aiheuttavan ilmastonmuutoksesta yli 15 prosenttia, mikä on enemmän kuin esimerkiksi kaikki maailman liikenne. Se myös uhkaa biodiversiteettiä eli luonnonmonimuotoisuutta ja miljoonien ihmisten toimeentuloa – maapallomme metsissä kasvaa yli 80 prosenttia maalla elävistä kasveista ja eläimistä ja ne tarjoavat viidenneksen elannosta kotitalouksille kehittyvien maiden maaseudulla.³

Reilu kauppa rakentaa ilmastoystävällistä tuotantoa

Reilun kaupan kriteerit edellyttävät kestäviä toimintatapoja Reilussa kaupassa mukana olevilta pienviljelijöiltä, plantaaseilta ja yrityksiltä. Kriteereihin sisältyy useita ilmastopäästöjä, energian ja veden kulutusta sekä kemikaalien ja keinotekoisien lannoitteiden käyttöä rajoittavia ja vähentäviä kohtia. Kemikaalien käytön vähentäminen onkin ollut yksi Reilun kaupan tärkeistä saavutuksista⁴.

Maataloustuottajien tietotaitojen, toimeentulon ja aseman vahvistaminen ovat olennaisessa osassa Reilun kaupan työssä päästöjen vähentämiseksi ja luonnon hyvinvoinnin edistämiseksi. Olennaista on paitsi vähentää ilmastopäästöjä, myös tukea viljelijöiden selviytymistä ilmaston muuttuessa.

Reilun kaupan paikalliset työntekijät järjestävät maataloustuottajille koulutusta ja työpajoja, jotka ohjaavat tuottajia suojelemaan maaperän rikkautta ja ehkäisemään haitallisia maankäytön muutoksia. Viljelijöitä koulutetaan esimerkiksi puiden istuttamisesta, kompostoinnista, luonnonmukaisesta tuotannosta, uusiutuvan energian käytöstä sekä jätehuollon parantamisesta. Järjestäytyminen Reilun kaupan osuuskuntiin

---

¹ Luonnonvarakeskus, 2019. <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/ruoka-ja-ravitsemus/ruoan-ilmastovaikutukset/>

² World Resources Institute, 2019. [Five Questions About Agricultural Emissions, Answered](#)

³ FAO, 2018. [The State of the World's Forests](#).

⁴ Nelson & Smith, 2011. <https://www.nri.org/publications/thematic-papers/11-fairtrade-cotton-assessing-impact-in-mali-senegal-cameroon-and-india/file>; Reynolds, 2012, Fairtrade Flowers: Global Certification, Environmental Sustainability and Labor Standards, Rural Sociology 77: 493-519.

puolestaan edesauttaa viljelijöiden keskinäistä yhteistyötä ja ympäristöystävällisten tuotantotapojen leviämistä⁵.

Maataloustuottajat saavat ympäristötoimilleen rahoitusta Reilun kaupan lisästä, joka maksetaan heidän tuotteidensa myyntihinnan päälle. Useimmat tuottajayhteisöt käyttävätkin lisää ympäristötoimiin, jotka vaihtelevat koulutuksesta metsitysohjelmiin, kompostointiprojekteihin ja vesivarojen hallinnan kehittämiseen.

Monet Reilun kaupan tuotteet ovatkin valinta ympäristö- ja ilmastotyön sekä työntekijöiden oikeuksien puolesta:

- **Kaakaon viljely** on maailmanlaajuisesti merkittävä metsäkadon aiheuttaja, ja myös kansallispuistoja ja suojeltuja metsäalueita raivataan viljelyn tieltä⁶. Reilu kauppa edellyttää ympäristön ja metsien suojelemiseen tähtäviä toimenpiteitä Reilun kaupan kaakaonviljelijöiden muodostamilta osuuskunnilta sekä valvoo toimenpiteiden toteutumista.
- **Kahvin tuotanto** ei itsessään ole ilmastolle suuri rasite, mutta ilmastonmuutos iskee lujaa kahvinviljelijöiden toimeentuloon: arvioiden mukaan muuttuva ilmasto voi puolittaa viljelyyn sopivan maa-alan vuoteen 2050 mennessä⁷. Reilu kauppa auttaa viljelijöitä sopeutumaan muuttuvaan ilmastoon tukemalla heidän organisoitumista ja keskinäistä yhteistyötä, mikä edistää uusien toimintatapojen leviämistä. Viljelijöiden ympäristötietoisuus ja -taidot lisääntyvät Reilun kaupan koulutusten avulla ja Reilun kaupan takuuhinta ja lisä nostavat viljelijöiden tuloja ja investointimahdollisuuksia.
- **Banaanit** ovat maailman suosituin hedelmä ja samalla ilmastoalinta niiden pienen hiilijalanjäljen vuoksi⁸. Ostamalla banaaninsa Reiluna kauppana, tukee ilmastonsuojelun lisäksi banaanituottajien toimeentuloa ja kykyä selviytyä ilmastonmuutoksen mukanaan tuomista haasteista.
- **Puuvillan tuotannossa** kulutetaan suuria määriä vettä, josta on ilmastonmuutoksen myötä pula yhä useammalla alueella: yhden puuvillasta valmistetun t-paidan valmistukseen voi kulua jopa 2 700 litraa vettä⁹. Reilu kauppa tukee puuvillan viljelijöitä kestävässä vedenkäytön hallinnassa.

Vaikuttamistyötä ja vastuullisuuden edistämistä Suomessa

Ruoantuotannon ilmastopäästöjen vähentäminen vaatii merkittäviä muutoksia koko ruokaketjussa, aina viljelypelloilta ruokapöytiin saakka.

Suomessa Reilu kauppa tekee vaikuttamistyötä sparratakseen yrityksiä ja poliittisia päättäjiä tekemään kestäviä ratkaisuja ja hankintoja. Reilu kauppa myös kasvattaa tietoisuutta kuluttajien keskuudessa esimerkiksi kampanjoiden ja viestinnän kautta sekä yhteistyössä Reilun kaupan korkeakoulujen, koulujen, kaupunkien, seurakuntien ja jäsenjärjestöjen kanssa.

Reilun kaupan kuntana Utajärvi on mukana maailmanlaajuisessa liikkeessä ilmaston ja ihmisoikeuksien puolesta. Ilmastonsuojelu ja haitallisten päästöjen vähentäminen vaatii kuitenkin meiltä kaikilta aktiivisia toimia. Jos ostat, osta Reilun kaupan tuote – se on ilmastoteko!

---

⁵ Overseas Development Institute (ODI), 2017. The Impact of Fairtrade

⁶ Mighty Earth 2017, https://www.mightyearth.org/wp-content/uploads/2017/09/chocolates_dark_secret_english_web.pdf

⁷ Bunn, Läderach, Ovalle Rivera et al. 2015, [A bitter cup: climate change profile of global production of Arabica and Robusta coffee](#). Climatic Change 129 (1-2): 89-101

⁸ FAO 2017, <http://www.fao.org/world-banana-forum/projects/good-practices/carbon-footprint/en/>

⁹ WWF 2013, <https://www.worldwildlife.org/stories/the-impact-of-a-cotton-t-shirt>